

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 14 marca 2016 r.

Adam Bodnar

II.514.5.2015.KLS

Pan

Mariusz Błaszczak

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Uprzejmie informuję, że w moim zainteresowaniu pozostaje problematyka funkcjonowania straży gminnych i straży miejskich, a zwłaszcza zgodność stosowanych przez nie procedur z prawami i wolnościami człowieka i obywatela.

Strażom powierzono liczne zadania. Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, do zadań straży należy m.in. ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej, współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych, czy też doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania. W art. 12 ustawy o strażach gminnych przewidziano środki pozwalające strażnikom na realizację zadań straży. Strażnik wykonując zadania ma prawo m.in. do ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednio zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji, do dokonywania – w przypadkach wskazanych w przepisie – kontroli osobistej i przeglądania zawartości podręcznych bagaży, do dokonywania czynności wyjaśniających.

Przepisy wprost nakładają na straż obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Czynności straży powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostały podjęte. Zakres i sposób wykonywania czynności został szczegółowo uregulowany w

rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz.U. z 2009 r., nr 220, poz. 1722).

W „Informacji o działalności straży gminnych (miejskich) w 2014 r. oraz współpracy straży z Policją” sporządzonej przez Departament Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wskazano, że w 2104 r. ujęto i przekazano Policji 6331 osób, doprowadzono do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania 77179 osób, przeprowadzono kontrolę osobistą oraz zawartości podręcznych bagaży 8636 osób. Ponadto, zgodnie z informacją o wyposażeniu straży gminnych w 2014 r., w dyspozycji straży znajdowało się m.in. 10458 kajdanek, 10079 pałek służbowych, 9027 chemicznych środków obezwładniających w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających, 596 przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, 93 sztuki broni palnej.

W związku z tym, że zadania strażników gminnych (miejskich) dotyczą dóbr prawnych podlegających szczególnej ochronie konstytucyjnej, w tym przede wszystkim życia, zdrowia, bezpieczeństwa, prywatności i mienia, bardzo ważne wydaje się istnienie odpowiednich zabezpieczeń, które – pozwalając strażnikom na wykonywanie przez nich obowiązków – chroniłyby jednocześnie obywateli przed nadużywaniem funkcji przez strażników oraz przed przekraczaniem przez nich uprawnień.

W tym stanie rzeczy, zwracam się do Pana Ministra z prośbą o informację na temat szkoleń prowadzonych dla strażników gminnych (miejskich). Interesuje mnie zwłaszcza program tych szkoleń, także w zakresie obowiązku respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Proszę także o wskazanie, czy w strażach gminnych i miejskich wprowadza się zabezpieczenia mające przeciwdziałać nadużyciu funkcji przez strażników i przekraczaniu przez nich uprawnień.

Podpis na oryginale